

Tur fra Plataea til Marathon

En studietur for fremtiden, 2021.

Et unikt tilbud i regi av filosof Anders P. Petersen

Ta del i en bit av vår kulturs viktigste historie: Denne turen “fra Plataea til Marathon” setter fokus på kunnskap og holdninger som lå til grunn for demokratiets utvikling. Her var forventning til at mennesket *kunne*, at mennesker er dugelige. Middelet var informasjon, og god fri tale hvor man var; samfunnets moralske krav mot den enkelte, og en praktisk rett. En plikt var å bidra med kunnskap til fellesskapet. Medvirking og utviklingskunnskap bygde vår kulturs vugge. Ledelsestenkning er en naturlig del av tematikken.

Målsetting for turen:

- Få et godt innblikk i antikkens kultur; tenkning om kommunikasjon og utvikling: *parrhesia* (gr. fri saklig tale), en kommunikasjonsnorm. - Få forståelse for hvordan dette er relevant for *individ, politikk, bedrift, skole og samfunn* også i dag.

Relevans: Frihet til å kunne bestemme selv er en selvfølge i vårt samfunn, og individualisme og karrieretenkning er kjerneverdier, på godt og vondt. Vi tror gjerne at demokratiets utvikling har nådd sitt mål; at vi alle er frie til å si det vi vil og gjøre det vi vil. Men *er* det slik i realiteten? Har vi en kulturell demokratisk rettighet til å si det som er rett? Hører makten på det som er rett, eller gjelder egentlig maktens regler på alle nivå, hvor makten passer seg selv?

Hva med å gå til antikken hvor det hele begynte? Hva tenkte de om frihet og ansvar, om fellesskap, utvikling og “fryktløs fri tale”? Og hvordan oppstår vitenskapstenkingen som en del av dette? Med nyere forskning vises *hvordan* på denne turen.

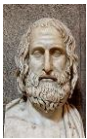
Anders P. Petersen har arbeidet med disse spørsmålene i en årrekke, og vil sette dem inn i vår samtid. Hva var/er danning, utvikling, klokskap, fri tale i dagens debatt om “varsling”, godt borgerskap, lojalitet, og lederskap og demokratisk kultur. Dette vil gi bedre “briller” for å forstå

vår egen tid og samtids utfordringer og hva vår kultur hviler på.

Utviklingen av vår kulturelle vugge og Athens demokratiske historie er en kommunikasjonsbevissthetshistorie. Et tema blir hvorfor filosofien i Athen blir spesiell, og hvordan en meddelende kultur tar vare på sine talenter.

Deltakerne vil få et godt innblikk i denne kulturen og kunnskap omkring de psykologisk-filosofiske aspektene.

Antikkens kunnskap og praksis knyttes opp mot filosofi, pedagogikk -og utviklingstenkning, og antikk-kommunikasjons og demokratiforskning fra USA, Det viser den relevansen dette har for oss i dag; at vår kultur ikke har nådd dette stadiet av menneske-kommunikasjon-utviklingsinnsikt, men preget av en aristokratisk/oligarkisk kulturell "hengemyr" som ikke får utviklet sitt potensiale.

"Ved ikke å kunne tale er man i samme posisjon som en slave" Evripides

Forut for dette tilbud er turen gjennomført 5 ganger tidligere.

Å gå til antikken betyr bokstavelig talt å gå til/i antikken. Turen går fra Plataea i fotspor av 490 f.kr. til Athen. Dette er en tur for ro, fysisk anstrengelse, for samtaler på veien, og refleksjon over egne verdier. (Vi bærer vår egen bagasje; ryggsekk. Maks 10 kilo. Det er løshunder noen steder, så vi går med hver vår kjepp.) Buss for den som ikke kan/vil gå.

Dette blir kanskje en tur for livet. Slaget ved Marathon stod muligens den 10, eller 12.09. Den 11.09. tar vi taxi/minibuss fra Athen til Marathon og graven med synlige levninger fra Marathonslaget- Deretter går vi til de sentrale steder i Athen (se nedenfor).

Plataea/Plataiai: I 490 fvt. forlater Plataeas menn byen sin for å hjelpe athenerne mot invaderende persere ved Marathon. Demokratiets første falne etter dette slaget er visuelt synlig den dag i dag ved Marathon Museum. Plataea er en liten by som risikerer sin eksistens ved å gå mot Marathon, kontinuerlig truet av Theben, byen ca 1.5 mil lenger nord. Dette viser seg 61 år senere, da demokratiske Plataea tilintetgjøres av aristokratiske Theben, med hjelp av Sparta.

Plataea viser i gresk historie kjernen i det greske mot -for Alexander den Store, som lot byen bygge opp igjen av beundring, og for grekere for slaget ved Plataea i 479 fvt. Hellas ned til Peloppones (Korint-kanalen) var da knust i 479 fvt. med unntak av Theben. Grekerne seiret over perserne ved Plataea, og etableringen av det unge demokratiet Athen kunne fortsette. I 429 fvt. blir Plataea ødelagt av Sparta og Theben.

Plataea symboliserer i Hellas villigheten til risiko for å kunne leve som man ønsker. Det symboliserer også mot, og oppofrelse for fellesskapet, i antikken kjernen i den gode holdning: Et balansert forhold mellom individuell frihet og for samfunnet arbeide for kunnskap og klokskap, og utvikling av ens talenter.

Å besøke denne ruinen og så gå til Athen (Marathon) er en spesiell opplevelse. Kan vi forestille oss tankene som går gjennom hodene "mot den visse død", en "umulig seier», med styrkeforhold 1/3. De var samtidig konstant truet av nabobyen Theben.

Gåavstanden er ca 4.0 mil, som må gjøres på ca. 9 timer inkl. pause, så deltakernes fysiske form

bør være ok. Første del av turen er grus, gress; stigning, noe nedover, og så flate/asfalt ca. 1 mil. Siste del er noe opp, så gruset nedoverbakke, før siste mil er plan på «traktorvei». Fra 2. til 3.5 mil er det ikke mulighet for transport, grunnet meget øde strekning.

Besøksplan og stedene:

(Se wikimaps.com og wikipedia.com)

Eksempel ukedagene **torsdag-tirsdag:**

Dag 1 Ankomstdag: Fly lander torsdag ca. 16.20: Minibuss/taxi til Theben.

Theben: Vi spiser i sentrum før vi går til hotell.

- Aristokrati i antikken. Maktsentrum i nord (fylket Boiotia) tilbake til mykensk tid og før. Truet Plataea i århundrer. Tar persisk side under perserangrepet. Gjør motstand mot Alexander den store. Byen da massakrert og fullstendig knust. Den viktige poeten Pindars by, som flyttet til Athen i voksen alder.

I mytologien; Rik på mytologisk betydning, guden Dionysos fødested. Kong Ødipus by; Ødipus dreper sin far kongen av Theben på veien til Korinth. Herakles/Herkules by. Melkeveien oppstod herfra, når Hera sprutet brystmelken sin over himmelen. Melk; gr. gala. (Galaxy)

Dag 2 Fredag: 09.09: Taxi/minibuss: Til de få restene etter Thespia, og minnestatue etter de 700 thespiere som falt ved Themopylene i 480 fvt.. Thespiea er Narsissus hjemby. Videre til ruinen av Askras borg, Hesiods hjem, knust av Thespia ca. 650 f.kr.. Her er fjellet Helikon, musenes hjem, og «musenes dal». Musene er halvgudelige kvinner som representerer de forskjellige kunnskaper. *Musikk, museum og musiske kunster* er ord som stammer fra disse. Kunnskaps og ferdighetsfokus. Vi går til elven Olmeios. (Musene);«...washed their tender bodies in Permessus or in the Horse's Spring or Olmeius, make their fair, lovely dances...” Hesiod.

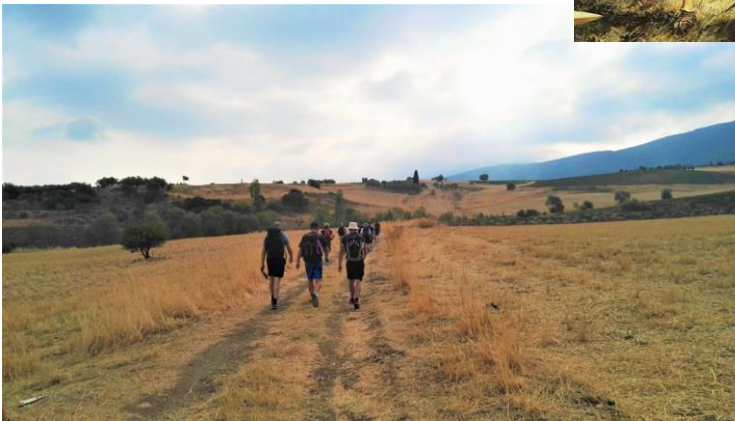
Lefktra: Vi passerer det thebanske seiersmonumentet over Thebens seier over Sparta i slaget ved Lefktra, 371 fvt.. -og med det Sparta som maktfaktor i Hellas. Så til Plataea (ca kl 13.00).

NB: Vi får demonstrasjon i kampteknikk og utstyr av krigere fra «Koryvantes.org». Medlemmer av disse sees på neste side.

Plataea: Vi ser slagmark mot perserne 479 fvt., de greske stillingene og om kampens forløp, persernes leir, elven Asopos. Til Theben eller hotell for mat, drikke og prat. En mulig diskusjon/symposium (gr.:*drikkegilde*) over dagen, knyttet mot samtidsutfordringer en time eller to før det blir for sent på dag.

Plataea:

Fra mykensk tid, eller tidligere (se Mykene). Med på raid til Troya. 1200-tallet fvt.. Deltar med 600--1000 mann i slaget ved Marathon. Knust under perserinvasjon 480 f.vt. Innbyggerne flykter til Peloppones/Salamis. Deltar med skip i slaget ved Artemisium, utenfor slaget ved Thermopylene

480 fvt. (filmatisert i "Troya", "300", og "Rise of an Empire"). Åsted for grekernes endelige seier over perserne i 479 f.vt.

Forsøkt invadert av Theben i 431 -starten på Pelopponeskrigen. Plataea henretter ca. 300 thebanere. Sparta allieres med Theben, og beleirer Plataea i ca 2 år. 426 fvt. 200 Plateanere og 100 athenere henrettes, 100 kvinner "som har laget brød" selges som slaver, og byen knuses. Resten av befolkningen kom seg i trygghet forut for dette, og får som de eneste "metoiker" (utenbys fra) borgerskapsrettigheter i Athen.

Dag 3 Lørdag. Kl.:08.30: Avmarsj fra Plataea til Athen/"Marathon". Stiplet linje, kart under.

Vi tenker på dem som "er" igjen, og at dette er og var for dem akkurat slik det er i alle kriger i kampen for ens rett til å leve i frihet for undertrykkelse (og undertrykkelse av enhver form). På dette sted mot perserne to ganger og Sparta/Theben en gang. Vi går så over slagmarken fra 479 fvt.. **NB:** Det går buss fra Theben til Athen for dem som ikke vil/kan gå.

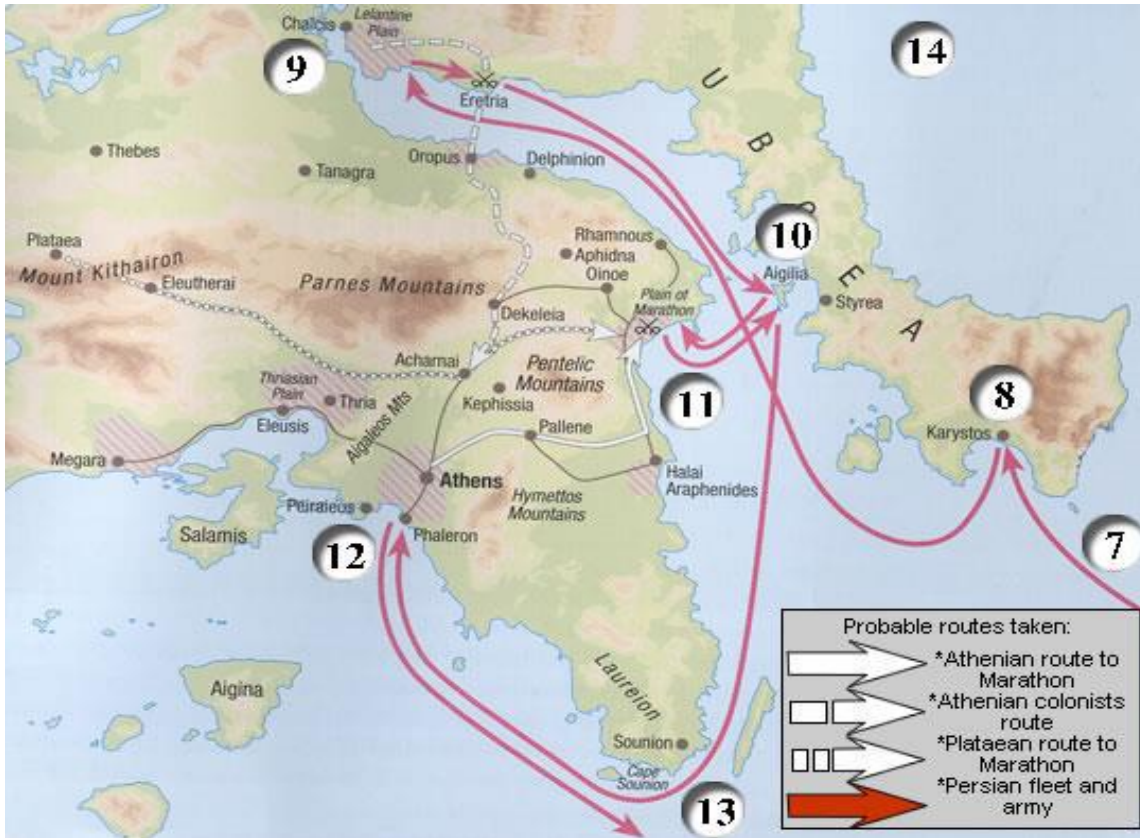
Etter ca 1.5 timers gange går vi innom ruinen av Eleutherai (gr.: *frihet*). Alliert by av Athen. Forlatt av borgerne ca. 450 fvt. etter kontinuerlig thebansk trussel noen århundrer.

Skulptøren Myrons by. Han laget "Diskuskasteren", en meget diskutert og overskridende skulptur i sin samtid. Dionysos-festival som adopteres av athenerne og gir opprinnelsen til teateret, og byen har fått æren av å være teaterets opprinnelse. Athenere startet hver 4. års greske teaterkonkurranse med å bære en fallos opp veien til Eleutherai som en ofring til Dionysos.

Byen ligger i fjellpasset som skiller Attika og Boiotia.

Denne veien (første halvdel fra Plataea) har de alle gått til Delfi. Sokrates, Platon, Perikles, Evripides, ... noe alle gode borgere skulle gjøre i løpet av livet, og veien de allierte grekere gikk i

479 fvt. fra Elefsina (Eleusis) (alliert møteplass) til Plataea.

Eleutherai:

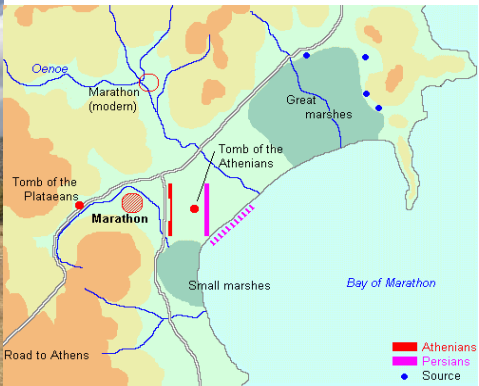
Ved landsbyen Inoi ca. kl. 12.00. En time pause. Like ved ligger tårnet etter Athens kavalerifort.

Vi går så til den øde dalen, den siste distanse. Ute av dalen ca kl 17.30. Hentes etter avtale av sjåfør Kostas, og kjøres til hotel i Athen.

Dag 4 Søndag. Kl. 10.00:

10.00: Marathon: Hentes ved hotel. Vi går inn i graven; “tomb of the Plataeans”. Så til stranden og bading. Her lå det ca 600 persiske krigsskip. Ettermiddag: Pnyx, Aeropagos og Akropolis og restaurant.

Dag 5 Mandag:

Athens National Museum. Agora: Hefaistos tempel, Sokrates favorittplass, Sokrates rettsak, Sokrates fengsel, stoikernes skole, og agora museum. Sokrates får særlig fokus denne dag. Til slutt Themistokles mur og gravplass; Kerameikos. (Mulig sjonglering på besøksrekkefølge)

Hefaistos tempel

Agora

Slutt!

Dag 6. Tirsdag.13.09.15: Vel hjem! Deltakerne skal nå ha godt overblikk over de viktigste steder og hendelser for utformingen av vår kultur. I tillegg skal man forstå hvorfor det var mulig at denne kultur nærmest eksploderte på et tidspunkt.

“Info/Liten skrift”: Fly og hotel må bestilles selv, men dette får du info om. Man er fullstendig ansvarlig for seg selv. Husk reiseforsikring.

Dette er et privatbasert tilbud. Deltakelseshonorar på kr1500 må være innbetalt før avreise. I tillegg ca 1000 for transport.

Ta kontakt for interesse, kontonummer, og for hvor vi skal bo.

For fly, se www.momondo.com, sas.no, norwegian.no

Anders P. Petersen
90805763
post@parrhesia.no